

**НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
Національний авіаційний університет  
Факультет транспорту, менеджменту і логістики  
Кафедра менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств

**Методичні рекомендації з організації самостійної роботи студентів  
з дисципліни «Експортно-імпорتنний менеджмент»**

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»  
Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Укладачі: к.е.н., доц. Остапенко Т.Г.,  
к.е.н., доц. Данілова Е.І.

Розглянуто та схвалено  
на засіданні кафедри \_\_\_\_\_  
(повна назва кафедри)  
Протокол № \_\_\_\_ від «\_\_» \_\_\_\_ 20\_\_ р.  
Завідувач кафедри \_\_\_\_\_

**Київ – 20\_\_**

## МОДУЛЬ 1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЯМИ З ЕКСПОРТУ-ІМПОРТУ

Тема 1.1: Теоретичні та правові основи управління операціями з експорту-імпорту

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Дайте визначення поняття «світова економіка». Які фактори лежать в основі переходу до пост індустріального суспільства та соціально орієнтованому типу розвитку?
2. Якою є інституціональна структура сучасного світового господарства?
3. Які групи країн взаємодіють у світовому господарстві? Розкрийте особливості їх економік.

Література

1. Бочан І.О., Михасюк І.Р. Глобальна економіка: Підручник. – К.: Знання, 2007. – 403с.
2. Бураковський І.В. Теорія міжнародної торгівлі. – К.: Основи, 1996. – 241с.
3. Кокушкіна І.В., Воронин М.С. Международная торговля и мировые рынки : Учебное пособие. – СПб.: Техническая книга, 2007. – 592с.
4. Мальський О.М., Ягольник А.М. Міжнародне торговельне право: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 595с.
5. Мировая экономика и международный бизнес : учебник / кол. авт; под общ. ред. д-ра экон. наук, проф. В.В. Полякова и д-ра экон. наук, проф. Р.К. Щенина. – 3-е изд., стер. – М.: КНОРУС, 2006. – 656с.
6. Пахомов Ю.М. МВФ: Урок для України // Економічний часопис. – 2003. – №2.
7. Філіпенко А.С., Будкін В.С., Гальчинський А.С. та ін. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть. – К.: Либідь, 2002. – 568с.

Методичні рекомендації

1. Опрацювати літературу і відповісти на питання у вигляді рефератів.
2. Прочитати та опрацювати статтю Ю.М. Пахомова на підготувати есе щодо участі України у міжнародних торговельних відносинах.
3. На основі опрацьованої літератури підготувати відповіді на питання для самоконтролю.

### Питання для самоконтролю

1. *Охарактеризуйте основні зміни в галузевій структурі світової економіки.*
2. *Що являє собою процес глобалізації світової економіки? Зим він викликаний? У чому його прояви? Які його наслідки?*
3. *Як співвідносяться процеси глобалізації, регіоналізації та транснаціоналізації світової економіки? Яким є вплив глобалізації на положення національних держав у світовій економіці?*
4. *Яким є вплив глобалізації на міжнародні економічні відносини?*
5. *Яким чином відбувається інтеграція України до світової економіки?*

### Тема 1.2: Організація експортно-імпортних операцій

#### Питання (завдання) для самостійної роботи

1. *Охарактеризуйте значення бізнес-процесів у зовнішньоекономічній діяльності підприємств.*
2. *Окресліть якість експортних бізнес-процесів у зовнішньоекономічній діяльності підприємств.*
3. *Окресліть якість імпортних бізнес-процесів у зовнішньоекономічній діяльності підприємств.*

#### Література

1. *Бочан І.О., Михасюк І.Р. Глобальна економіка: Підручник. – К.: Знання, 2007. – 403с.*
2. *Бураковський І.В. Теорія міжнародної торгівлі. – К.: Основи, 1996. – 241с.*
3. *Кокушкіна І.В., Воронин М.С. Международная торговля и мировые рынки : Учебное пособие. – СПб.: Техническая книга, 2007. – 592с.*
4. *Мальський О.М., Ягольник А.М. Міжнародне торговельне право: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 595с.*
5. *Мировая экономика и международный бизнес : учебник / кол. авт; под общ. ред. д-ра экон. наук, проф. В.В. Полякова и д-ра экон. наук, проф. Р.К. Щенина. – 3-е изд., стер. – М.: КНОРУС, 2006. – 656с.*
6. *Пахомов Ю.М. МВФ: Урок для України // Економічний часопис. – 2003. – №2.*
7. *Філіпенко А.С., Будкін В.С., Гальчинський А.С. та ін. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть. – К.: Либідь, 2002. – 568с.*

#### Методичні рекомендації

1. *Опрацювати літературу і відповісти на питання у вигляді рефератів.*

2. Прочитати та опрацювати Учбовий посібник Кокушкіної І.В. та Вороніна М.С. на підготувати есе щодо використання валюти та валютних цінностей в Україні при здійсненні експортно-імпорتنних операцій.
3. На основі опрацьованої літератури підготувати відповіді на питання для самоконтролю.

#### Питання для самоконтролю

1. Як впливають норми ГАТТ – СОТ на організацію експортно-імпорتنних операцій в Україні?
2. Розкрийте роль і місце ГАТТ – СОТ у лібералізації та багатосторонньому регулюванні світової торгівлі.
3. Що складає правову основу СОТ?
4. Якою є процедура приєднання нових країн до СОТ?

#### Тема 1.3: Експортна та імпортна документація

##### Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Охарактеризуйте міжнародні норми щодо оформлення ділових листів.
2. Контракт як основний документ у експортно-імпорتنній діяльності суб'єктів господарювання.
3. Визначте місце оферт у регулюванні експортно-імпорتنних операцій.
4. Імпорتنні документи : запити та замовлення у зовнішньоекономічній діяльності підприємств
5. Рекламациї та претензії як результат виконання зовнішньоекономічного договору.

##### Література

1. Бочан І.О., Михасюк І.Р. Глобальна економіка: Підручник. – К.: Знання, 2007. – 403с.
2. Бураковський І.В. Теорія міжнародної торгівлі. – К.: Основи, 1996. – 241с.
3. Кокушкіна І.В., Воронин М.С. Международная торговля и мировые рынки : Учебное пособие. – СПб.: Техническая книга, 2007. – 592с.
4. Мальський О.М., Ягольник А.М. Міжнародне торговельне право: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 595с.
5. Мировая экономика и международный бизнес : учебник / кол. авт; под общ. ред. д-ра экон. наук, проф. В.В. Полякова и д-ра экон. наук, проф. Р.К. Щенина. – 3-е изд., стер. – М.: КНОРУС, 2006. – 656с.
6. Пахомов Ю.М. МВФ: Урок для України // Економічний часопис. – 2003. – №2.

7. *Філіпенко А.С., Будкін В.С., Гальчинський А.С. та ін. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть. – К.: Либідь, 2002. – 568с.*

#### Методичні рекомендації

1. Опрацювати літературні джерела та відповісти на питання теми.
2. Опрацювати Положення 201 від 2001 року щодо форми зовнішньоторговельного контракту між суб'єктами господарювання України на інших держав.
3. Опрацювати літературні джерела і охарактеризувати документальні відносини між підприємствами України та Бельгії.

#### Питання для самоконтролю

1. *Визначити необхідність підготовки твердої та простої оферт.*
2. *Умови підготовки імпорتنих запитів та імпорتنих замовлень.*
3. *Менеджер ЗЕД як основний виконавець підготовки зовнішньоекономічного контракту.*
4. *Юридичне значення рекламацій та претензій.*

### Тема 1.4: Сертифікація та ліцензування експортно-імпорتنих операцій

#### Питання (завдання) для самостійної роботи

1. *Охарактеризуйте умови підготовки одержання сертифікату якості для вивезення та ввезення товарів*
2. *Умови ліцензування здійснення експортних та імпорتنих операцій.*
3. *Національні законодавчі акти в Україні щодо процедури ліцензування експортних та імпорتنих операцій.*

#### Література

1. *Бочан І.О., Михасюк І.Р. Глобальна економіка: Підручник. – К.: Знання, 2007. – 403с.*
2. *Бураковський І.В. Теорія міжнародної торгівлі. – К.: Основи, 1996. – 241с.*
3. *Кокушкина І.В., Воронин М.С. Международная торговля и мировые рынки : Учебное пособие. – СПб.: Техническая книга, 2007. – 592с.*
4. *Мальський О.М., Ягольник А.М. Міжнародне торговельне право: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 595с.*
5. *Мировая экономика и международный бизнес : учебник / кол. авт; под общ. ред. д-ра экон. наук, проф. В.В. Полякова и д-ра экон. наук, проф. Р.К. Щенина. – 3-е изд., стер. – М.: КНОРУС, 2006. – 656с.*

6. Пахомов Ю.М. МВФ: Урок для України // Економічний часопис. – 2003. – №2.
7. Філіпенко А.С., Будкін В.С., Гальчинський А.С. та ін. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть. – К.: Либідь, 2002. – 568с.

#### Методичні рекомендації

1. Охарактеризувати значення сертифікатів та ліценцій для активізації міжнародних економічних відносинах.
2. Написати реферат щодо використання сертифікатів якості у роботі українських менеджерів і фахівців зі США.
3. Охарактеризувати діяльність міжнародних систем сертифікації та ліцензування.

#### Питання для самоконтролю

1. Верифікація сертифікатів про походження товарів з України
2. Надання зразків товарів та документації при здійсненні верифікації сертифікатів про походження товарів з України.

#### Тема 1.5: Валютне регулювання операцій з експорту-імпорту.

##### Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Що слід розуміти під терміном «валюта»?
2. Які складові національної валютної системи?
3. Дайте визначення світової валютної системи.

#### Література

1. Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини: Підручник. – 5-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 582с.
2. Декрет Кабінету Міністрів України «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» від 19.02.93 р. № 15-93 (Зі змін. та доповн.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon2.rada.gov.ua>
3. Петрашко Л.П. Валютні операції: навч. посіб. / Л.П. Петрашко. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2012. – 271с.

#### Методичні рекомендації

1. Опрацювати літературу і відповісти на питання у вигляді рефератів.

2. Прочитати та опрацювати Декрет КМУ «Про систему валютного регулювання та контролю» на підготувати есе щодо національної валютної системи в Україні.

3. На основі опрацьованої літератури підготувати відповіді на питання для самоконтролю.

Питання для самоконтролю

1. Які характерні риси Паризької системи золотого стандарту?
2. Охарактеризуйте Генуезьку систему золотодевізного стандарту.
3. Назвіть головні особливості світової валютної кризи 1926-1933 рр.
4. Проаналізуйте хід підготовки та підписання Бреттон-Вудської валютно-фінансової системи.
5. Назвіть основні принципи функціонування Бреттон-Вудської валютної системи.
6. Назвіть основні положення Ямайської валютної системи.

## Тема 1.6: Особливості розрахунку експортних та імпортних цін

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємств.
2. Види зовнішньоцінових застережень.
3. Види цін в залежності від способів фіксації
4. Види зовнішньоторговельних знижок.

Література

1. Бочан І.О., Михасюк І.Р. Глобальна економіка: Підручник. – К.: Знання, 2007. – 403с.
2. Бураковський І.В. Теорія міжнародної торгівлі. – К.: Основи, 1996. – 241с.
3. Кокушкина І.В., Воронин М.С. Международная торговля и мировые рынки : Учебное пособие. – СПб.: Техническая книга, 2007. – 592с.
4. Мальський О.М., Ягольник А.М. Міжнародне торговельне право: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 595с.
5. Мировая экономика и международный бизнес : учебник / кол. авт; под общ. ред. д-ра экон. наук, проф. В.В. Полякова и д-ра экон. наук, проф. Р.К. Щенина. – 3-е изд., стер. – М.: КНОРУС, 2006. – 656с.
6. Пахомов Ю.М. МВФ: Урок для України // Економічний часопис. – 2003. – №2.
7. Філіпенко А.С., Будкін В.С., Гальчинський А.С. та ін. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть. – К.: Либідь, 2002. – 568с.

Методичні рекомендації

1. Охарактеризувати умови укладання міжнародних короткострокових договорів.
2. Підготувати есе про формування цін на зовнішніх ринках за участю транснаціональних корпорацій (за вибором студента).

#### Питання для самоконтролю

1. Що таке індикативні ціни?
2. Що таке мінімальна митна вартість?
3. Коли контрагенти можуть використовувати тверді ціни?
4. Коли суб'єкти ЗЕД можуть використовувати ковзаючі та рухливі ціни?

#### Тема 1.7: Техніко-економічна оцінка експортно-імпортних операцій

##### Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Значення техніко-економічної оцінки експортно-імпортних операцій у ЗЕД підприємства
2. Технічні характеристики експортних та імпортних операцій
3. Економічна оцінка експортних та імпортних операцій
4. Цілі техніко-економічної оцінки експортно-імпортних операцій

##### Література

1. Бочан І.О., Михасюк І.Р. Глобальна економіка: Підручник. – К.: Знання, 2007. – 403с.
2. Бураковський І.В. Теорія міжнародної торгівлі. – К.: Основи, 1996. – 241с.
3. Кокушкина І.В., Воронин М.С. Международная торговля и мировые рынки : Учебное пособие. – СПб.: Техническая книга, 2007. – 592с.
4. Мальський О.М., Ягольник А.М. Міжнародне торговельне право: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 595с.
5. Мировая экономика и международный бизнес : учебник / кол. авт; под общ. ред. д-ра экон. наук, проф. В.В. Полякова и д-ра экон. наук, проф. Р.К. Щенина. – 3-е изд., стер. – М.: КНОРУС, 2006. – 656с.
6. Пахомов Ю.М. МВФ: Урок для України // Економічний часопис. – 2003. – №2.
7. Філіпенко А.С., Будкін В.С., Гальчинський А.С. та ін. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть. – К.: Либідь, 2002. – 568с.



### Методичні рекомендації

1. Підготувати розгорнуту доповідь щодо визначення відмінностей між традиційними та нетрадиційними методами техніко-економічної оцінки ввезення та вивезення товарів через митний кордон.
2. Визначити рівень ефективності кожного з методів техніко-економічної оцінки експортних та імпорتنих операцій.

### Питання для самоконтролю

1. *Обґрунтування рішення виходу українського підприємства на зовнішні ринки.*
2. *Основні причини (мотиви) виходу на зовнішні ринки чи розширення зовнішньоекономічної діяльності*
3. *Основні труднощі та загрози виходу на зовнішні ринки та здійснення зовнішньоекономічної активності.*
4. *Техніко-економічне обґрунтування виходу підприємства на зовнішні ринки*

### Тема 1.8: Показники ефективності експортних операцій

#### Питання (завдання) для самостійної роботи

1. *Дайте визначення експортної ефективності операцій підприємства.*
2. *Повна ефективність експорту*
3. *Економічна ефективність експорту*
4. *Бюджетна ефективність експорту*

#### Література

1. *Бочан І.О., Михасюк І.Р. Глобальна економіка: Підручник. – К.: Знання, 2007. – 403с.*
2. *Бураковський І.В. Теорія міжнародної торгівлі. – К.: Основи, 1996. – 241с.*
3. *Кокушкіна І.В., Воронин М.С. Международная торговля и мировые рынки : Учебное пособие. – СПб.: Техническая книга, 2007. – 592с.*
4. *Мальський О.М., Ягольник А.М. Міжнародне торговельне право: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 595с.*
5. *Мировая экономика и международный бизнес : учебник / кол. авт; под общ. ред. д-ра экон. наук, проф. В.В. Полякова и д-ра экон. наук, проф. Р.К. Щенина. – 3-е изд., стер. – М.: КНОРУС, 2006. – 656с.*
6. *Пахомов Ю.М. МВФ: Урок для України // Економічний часопис. – 2003. – №2.*

7. *Філіпенко А.С., Будкін В.С., Гальчинський А.С. та ін. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть. – К.: Либідь, 2002. – 568с.*

#### Методичні рекомендації

1. Визначити схеми здійснення експортних операцій підприємствами України.
2. Написати реферат щодо участі України у світових ринках товарів.

#### Питання для самоконтролю

1. *Причини визначення ефективності експортних операцій*
2. *Наслідки визначення ефективності експортних операцій*
3. *Визначення ефективності реекспортних операцій.*